

Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid

ADVIES INZAKE HET ONTWERP-BESLUIT VAN DE VLAAMSE
REGERING TOT REGELING VAN DE PROCEDURE VAN HET
BELEIDSGERICHT ONDERWIJSKUNDIG WETENSCHAPPELIJK
ONDERZOEK OP INITIATIEF VAN DE VLAAMSE
MINISTER BEVOEGD VOOR ONDERWIJS

ADVIES VAN DE VRWB INZAKE HET ONTWERP-BESLUIT VAN DE VLAAMSE REGERING TOT REGELING VAN DE PROCEDURE VAN HET BELEIDSGERICHT ONDERWIJSKUNDIG WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK OP INITIATIEF VAN DE VLAAMSE MINISTER BEVOEGD VOOR HET ONDERWIJS.

1. Situering van het ontwerp-besluit

Voornoemd ontwerp-besluit regelt de procedure betreffende het beleidsgericht onderwijskundig onderzoek (tot nog toe bekend als het FKFO-Ministerieel Initiatief). Het bedoelde onderzoek onderscheidt zich van het beleidsgerichte onderzoek relevant voor het regeringsbeleid. Het betreft onderwijskundig praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek dat niet alleen het beleid van de minister ondersteunt, maar ook relevant is voor andere actoren in het onderwijsveld. Met andere actoren worden bedoeld leraren, schoolbesturen, ARGO, participatieraden,...

Voor dit beleidsgericht onderwijskundig onderzoek op initiatief van de minister voor onderwijs wordt een specifiek begrotingsartikel voorzien. De begroting vermeldt voor 1992, 1993 en 1994 respectievelijk de volgende kredieten: 80.5 miljoen BEF, 98,5 miljoen en 109,8 miljoen.

Het ontwerp-besluit geeft een procedure aan voor de bepaling van de prioritaire onderzoeksthema's. De bedoeling is een basisstrategie op te stellen met een aantal ruim opgevatte thema's voor een aantal jaren, aangevuld met thema's die inspelen op acute beleidsproblemen. De procedure start bij de minister die binnen het voormeld kader voorstellen doet voor onderzoeksthema's. Ook de secretaris-generaal doet voorstellen vanuit zijn departement. Na het advies van de Vlaamse Onderwijsraad (VLOR) te hebben ingewonnen over de voormelde voorstellen, bepaalt de minister de prioritaire onderzoeksthema's.

De lijst wordt met een oproep voor het indienen van onderzoeksvorstellen meegedeeld aan de universiteiten.

De projecten worden geëvalueerd zowel op basis van hun beleidsrelevantie, zijnde de mate waarin het project aansluit bij de prioritaire thema's, als op wetenschappelijke basis. De minister kiest uit de projecten die op beide criteria gunstig scoren, en legt de geselecteerde projecten ter goedkeuring voor aan de Vlaamse regering.

Voor de financiering van deze onderzoeksprojecten worden jaarlijks kredieten ingeschreven in de begroting onder de basisallocatie voor het beleidsgericht onderwijskundig wetenschappelijk onderzoek. Van het totale budget wordt 5% gereserveerd voor de uitvoering van kortlopende onderzoeken over dringende problemen, waarvoor de selectieprocedure niet moet gevolgd worden.

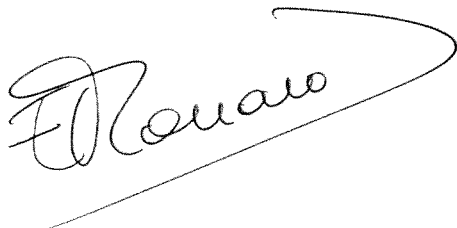
Voor de voortgangsbewaking en bijsturing van de projecten wordt door de secretaris-generaal een stuurgroep samengesteld. De stuurgroep omvat zowel onderzoekers als beleidsmensen en betrokkenen uit het onderwijsveld.

Het ontwerp van het eindrapport van het onderzoek wordt besproken in de stuurgroep.
Nadien wordt het eindrapport aan de minister overhandigd. De minister geeft aan op welke wijze de resultaten mogen bekendgemaakt worden.

2. Aanbevelingen

1. De VRWB verwelkomt het initiatief om een regeling uit te werken voor de procedure betreffende de projecten van het onderwijskundig praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek, relevant voor de actoren in het volledige onderwijsbeleid.
Alhoewel er een onderscheid bestaat tussen het onderzoek gericht op het onderwijsbeleid in het algemeen en waarop dit besluit betrekking heeft, en onderzoek dat specifiek relevant is voor het overheidsbeleid, beveelt de VRWB aan dat er een gelijksoortige regeling getroffen wordt voor de talrijke andere begrotingsposten waaruit ministers putten om diverse projecten toe te kennen, liefst na hergroepering van een aantal van deze kredieten.
2. Algemeen pleit de VRWB voor een gelijkaardige regeling van de formele aspecten die gemeenschappelijk zijn voor alle beleidsrelevant onderzoek. De formele aspecten omvatten ondermeer:
 - het verantwoord opstellen van een "oproep tot het indienen van voorstellen";
 - het aanstellen van een interdisciplinaire deskundigencommissie om de wetenschappelijke waarde van het project te beoordelen;
 - het aanstellen van een stuurgroep ten behoeve van de voortgangsbewaking en bijsturing van de onderzoeksprojecten;
 - de financiële opvolging van de projecten;
 - eventueel tussentijdse evaluatie van projecten;
 - boekhoudkundig afsluiten van de projecten;
 - het openbaar maken der resultaten en ter beschikking houden van andere gebruikers.
3. In het kader van voorliggend ontwerp-besluit inzake het beleidsgericht onderwijskundig wetenschappelijk onderzoek, erkent de VRWB het belang van een breed overlegproces met actoren in het onderwijsveld voor het bepalen van de prioritaire onderzoeksthema's.
4. Het is wenselijk om met betrekking tot het basisstramien van prioritaire onderzoeksthema's, dat moet gelden voor enkele jaren, een welbepaalde periodiciteit vast te leggen in de procedure (bvb. vijf- of driejaarlijks). Flexibiliteit is trouwens voorzien doordat ten allen tijde thema's kunnen gedefinieerd worden die inspelen op acute beleidsproblemen.
Ook voor het verspreiden van de oproep wordt best een periodiciteit bepaald.

5. De VRWB erkent dat het aangewezen is om de selectie te baseren op een dubbele evaluatie, enerzijds op wetenschappelijke criteria (wetenschappelijke waarde en wetenschappelijke garanties), anderzijds op basis van beleidsrelevante thema's.
6. De VRWB erkent dat het voor kortlopende opdrachten die de minister wil laten uitvoeren over dringende problemen niet altijd noodzakelijk is door een uitgebreide procedure te gaan, en kan aanvaarden dat hiervoor jaarlijks 5% gereserveerd wordt. Wel moet er ook daar over gewaakt worden dat de toekenning op éénvormige wijze gebeurt en dat de resultaten algemeen beschikbaar blijven.
7. De VRWB onderschrijft het principe van het instellen van een stuurgroep, waarin zowel onderzoekers als beleidsmensen en betrokkenen uit het onderwijsveld in overleg instaan voor de voortgangsbewaking en begeleiding van dergelijk beleidsgericht onderzoek.
8. De VRWB aanvaardt niet dat louter op grond van aanbevelingen van de stuurgroep, en na verlopen termijn, terugbetaling van bedragen kan gevraagd worden. Dit is alleen denkbaar wanneer de aanbevelingen van de stuurgroep worden bevestigd door de overheid en concrete eisen dienaangaand zijn gesteld aan de promotor.
9. De VRWB beklemtoont dat het belangrijk is dat de resultaten van beleidsondersteunend onderzoek verzameld worden, en ter beschikking gehouden in overeenstemming met het decreet betreffende de openbaarheid van bestuursdocumenten¹. Dit ondermeer om te vermijden dat duplicerende onderzoeken zouden gebeuren.

Dr. ir. Elisabeth MONARD
Secretaris

Prof. dr.ir. Jef ROOS
Voorzitter

¹

Decreet van 23 oktober 1991 betreffende de openbaarheid van bestuursdocumenten in de diensten en instellingen van de Vlaamse regering (B.S. 27.11.1991).